

Styret i Söderberg & Partners AS
Postboks 324
1326 LYSAKER

VÅR REFERANSE
21/6545

DERES REFERANSE

DATO
16.08.2022

Tilsynsrapport

Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn i Söderberg & Partners AS (tidligere S&P Norwegian Broker AS) 18. november 2021. Formålet med tilsynet var tilsyn med foretakets styring og kontroll av virksomheten.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport av 5. april 2022 og styrets svar av 23. mai 2022.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

1. RISIKONIVÅ

1.1 Måling av risiko

Foretakets risikovurdering

I foreløpig tilsynsrapport registrerte Finanstilsynet at foretakets risikovurdering er felles med datterforetakene. Finanstilsynet ser at det for et morforetak kan være hensiktsmessig med en risikovurdering for gruppen, men påpeker på generelt grunnlag at risikovurderingen skal være virksomhetsinnrettet og forventer at foretaket gjør selvstendige vurderinger av egen risiko.

Det fremgår av styrets svar at foretaket etter styrets oppfatning har en virksomhetsinnrettet risikovurdering. Styrets oppfatning er at foretaket og dets datterforetak i betydelig grad har et sammenfallende risikobilde, men er enig i at en virksomhetsinnrettet risikovurdering tilsier at det gjøres selvstendige vurderinger av risiko også hos datterforetakene. Styret vil presisere denne forventningen overfor datterforetakene.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Klimarisiko

Det fremgikk av foreløpig rapport at Finanstilsynet forventer at foretaket vurderer klimarisiko som en integrert del av risikostyringsprosessen. Det bør vurderes hvordan klimarisiko, både fysisk risiko og overgangsrisiko påvirker forsikringsmeglingsvirksomheten, herunder foretakets kunder. Finanstilsynet registrerte også at klimarisiko ikke er omtalt i foretakets risikovurdering.

Finanstilsynet ba om styrets kommentarer og vurdering av hvordan klimarisiko påvirker foretaket, herunder om foretaket vurderer at det har nødvendig kompetanse til å vurdere klimarisiko i relasjon til å sikre at kunder inngår forsikringsavtaler i samsvar med sine forsikringsbehov.

Finanstilsynet merker seg styrets svar om at foretaket har betydelig fokus på problemstillinger relatert til bærekraft og den grønne omstillingen, både internt og i et kundeperspektiv. Videre merker Finanstilsynet seg at klimarisiko per i dag ikke er en selvstendig del i selve risikovurderingen. Årsaken til dette er at foretaket har vurdert klimarisiko som en mer operativ del av forsikringsformidlingen, men foretaket er enig i at dette ikke er til hinder for at man også i foretakets egen risikovurdering fokuserer tydeligere på klimarisikoen. Finanstilsynet merker seg at foretaket har til hensikt å innarbeide klimarisiko i risikovurderingen.

Finanstilsynet forventer at foretaket vurderer hvordan klimaendringer kan komme til å påvirke foretaket, dvs. en vurdering av hvilken klimarisiko virksomheten er eller vil bli utsatt for. Deretter en vurdering av hvilke tiltak eller tilpasninger som er eller kan bli nødvendig, for virksomheten som sådan og i forhold til kundene.

Finanstilsynet tar ellers styrets svar til etterretning.

Risikovurdering hvitvasking

I foreløpig rapport påpekte Finanstilsynet at foretaket vurderer at bedriftskundene har medium til lav risiko. Finanstilsynet kunne imidlertid ikke se at foretaket hadde gjort en vurdering av hvitvaskingsrisikoen i ulike bransjer og påpekte at det generelt er vurdert å være høyere hvitvaskingsrisiko i kontantintensive bransjer.

Styret poengterer i sitt svar at foretakets kunder i liten grad er involvert i kontantintensive bransjer, men vil sørge for at risikovurderingen oppdateres med informasjon relatert til bransjerisiko, herunder kontantintensivitet.

I risikovurderingen fremgår det som mulige hvitvaskingsmetoder at hvitvasking kan tenkes gjennomført ved at forsikringsobjektet er anskaffet eller tilvirket med midler som stammer fra ulovlig utbytte, med sikte på forsikringssvindl. Finanstilsynet presiserte i foreløpige rapport at hvis den rapporteringspliktige oppdager forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering, skal det foretas nærmere undersøkelser, også der forsikringen ikke er tegnet med sikte på forsikringssvindl.

Styret svarer at de er enige i Finanstilsynets presisering og har gjennomgående innrettet seg i tråd med dette.

I foreløpig rapport ble det videre påpekt at det i risikovurderingen fremgår at der flyten av penger ikke går gjennom meglerforetaket, så senker det risikoen for hvitvaskingsforsøk. Finanstilsynet presiserte at hvis den rapporteringspliktige (her meglerforetaket) oppdager forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering, skal det foretas nærmere undersøkelser selv om pengeflyten ikke skjer gjennom den rapporteringspliktige.

Styret svarer at det er enig i at foretaket skal foreta nærmere undersøkelser selv om pengeflyten ikke skjer gjennom foretaket og at det ikke har vært hensikten å kommunisere noe annet. Styret sier at

det at pengeflyten ikke går gjennom meglerforetaket ikke er en hvilepute for foretaket og dets undersøkelsesplikt. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket tydeliggjør dette i risikovurderingen.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

2. STYRING OG KONTROLL

2.1 Overordnet styring og kontroll

2.1.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Forretningsstrategi

Finanstilsynet kommenterte i foreløpig rapport at foretaket har strategi og planer for virksomheten, men at foretaket med fordel kan utarbeide et samlet strategidokument og en samlet plan for forsikringsmeglingsvirksomhet.

Finanstilsynet merker seg styret svar om at foretaket vil utarbeide et samlet strategidokument og en samlet plan for virksomheten.

Retningslinjer for kontroll med forsikringsforetak

I foreløpig rapport hadde Finanstilsynet spørsmål til foretakets retningslinje for vurdering av forsikringsgiver, herunder hvordan enkelte opplysninger som innhentes brukes, hvilke dokumentasjonskrav som gjelder, hvorvidt solvenskapitaldekning vurderes og hva som skal vurderes ved fall til under minimum kredittvurdering.

Finanstilsynet merker seg av styrets svar at opplysninger om forsikringsgiverens rating og konsesjon brukes som absolutte vilkår i godkjeningsprosessen. Foretaket benytter enten rating fra internasjonalt anerkjente ratingbyråer, og for forsikringsgivere som ikke har en slik rating benyttes en intern analyse fra Söderberg & Partners Insurance Consulting AB (SPICAB). Øvrig informasjon om nemnds- og garantiordninger, pooler mv. innhentes for å gi et helhetlig bilde av forsikringsgiveren, og for å kunne oppfylle informasjonskravet og informasjonsbehovet til kundene.

Finanstilsynet merker seg styrets opplysning om at solvenskapitaldekningen til forsikringsforetakene er en grunnleggende parameter i alle anerkjente ratingmodeller som foretaket benytter i sin vurdering. Finanstilsynet anbefaler likevel at meglerforetaket selv følger med på solvenskapitaldekningen for forsikringsforetakene med lavest rating og de uten offisiell rating, da solvenskapitaldekningen i visse tilfeller kan svinge mye.

Finanstilsynet anbefaler at det fremgår av retningslinjen hvordan informasjon om medlemskap i Finansklagenemnda, medlemskap i yrkesskedeforsikringsforeningen, medlemskap i naturskadeordningen, medlemskap i Finans Norge og den norske garantiordningen skal håndteres. Det bør også fremgå hvordan foretaket skal forholde seg til at forsikringsforetaket ikke er medlem.

I styrets svar gis det også en redegjørelse av foretakets rutiner ved endret kredittvurdering, herunder at foretaket må fraråde kunden at plasseringen opprettholdes, og forsøke å finne en alternativ forsikringsgiver til kunden. Frarådingen dokumenteres gjennom et standardisert brev som kunden signerer, og som lagres av foretaket i fagsystemet.

Finanstilsynet merker seg at et eventuelt bytte av forsikringsgiver underveis i forsikringsåret vurderes i tilfeller hvor forsikringsgivers rating er fallende, eller at det er sannsynlig at en forsikringsgiver vil ha negativ utvikling fremover.

Finanstilsynet tar styrets utfyllende svar til etterretning.

Retningslinje for kontroll av forsikringsagenter

I foreløpig rapport viste Finanstilsynet til at et av kravene i foretakets retningslinje for kontroll av forsikringsagenter, er at forsikringsagentforetaket har en egenkapital som er forsvarlig ut ifra risikoen og omfanget i virksomheten. Det fremgår imidlertid ikke hvordan dette skal vurderes og hva som er ansett som forsvarlig egenkapital.

I styrets svar vises det til foretakets leverandørpolicy, der det henvises til aksjeloven § 3-4 og legges opp til at det skal gjøres en helhetsvurdering av foretakets samlede kapitalgrunnlag. Foretakets Chief Financial Officer gjennomgår agentforetakets regnskapstall de siste årene og bidrar med denne vurderingen ved førstegangsgodkjenning av et agentforetak, og i samråd med Risk Officer. Hva som er forsvarlig egenkapital vil avhenge av risikoen i agentforetaket, og er dermed en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. I tillegg skal forsikringsagentforetak innen 1. januar 2023 være i stand til å oppfylle kravene i forsikringsformidlingsloven § 8-2 bokstav a og c.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Retningslinje for egnethetsvurderinger

I foreløpig rapport registrerte Finanstilsynet at foretakets retningslinje for egnethetsvurderinger utover å vise til lovkravene, ikke gir veiledning eller føringer for hvordan egnethetsvurderingen skal gjennomføres. Finanstilsynet registrerer videre at det ikke fremgår av retningslinjen hvilke roller som skal egnethetsvurderes som henholdsvis megler og faktisk leder.

I styrets svar fremgår det at styret har vedtatt oppdaterte retningslinjer for egnethetsvurderinger. Per i dag kartlegger og dokumenterer foretaket egnethetsvurderingen gjennom standardskjematur. Det ble opplyst at foretaket har arbeidet fortløpende med å utvikle sine egnethetsvurderinger i lys av nytt lovverk. med systematisering av egnethetsvurderingene er pågående, og planlegges ferdigstilt innen kort tid.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Hvitvaskingsrutiner

I foreløpig rapport påpekte Finanstilsynet at det i foretakets rutiner kan se ut som at kravet til løpende oppfølging av kundeforholdet kun gjelder ved mistanke om hvitvasking. Finanstilsynet presiserte at kravet til løpende oppfølging også gjelder for kundeforhold med forsikringer som er unntatt fra kundetiltak etter hvitvaskingsforskriften § 4-2. Det er kundetiltak etter hvitvaskingsloven §§ 10 til 20 som er unntatt etter forskriften, ikke § 24 om løpende oppfølging.

Finanstilsynet merker seg styrets opplysning om at rutinene ikke skal forstås, og praktiseres heller ikke, som at det kun er krav til løpende oppfølging ved mistanke om hvitvasking. Finanstilsynet merker seg videre at styret vil gjøre tilpasninger i rutinen slik at dette fremgår tydeligere.

I foreløpig rapport kommenterte Finanstilsynet at det i foretakets rutiner er vist til frysbestemmelsene, og at det er en egen rutine for oppfølging av treff etter screening mot sanksjonslister. Imidlertid omfattet foretakets rutiner etter Finanstilsynets oppfatning ikke alle forhold som fremgår av veiledningen. Finanstilsynet anbefalte også at det tas inn en henvisning til "Veiledning om frysbestemmelsene" i rutinene.

Finanstilsynet merker seg at styret har etablert rutiner i samsvar med frysveilederen og vil sørge for at samtlige forhold inkluderes i rutinen, og at det henvises til veilederen.

I foreløpig rapport ble det påpekt at rutinen for opplæring av ansatte bar preg av å være overordnede prinsipper fremfor en operativ rutine. Finanstilsynet la til grunn at rutinene for opplæring bør ta for seg forhold som frekvens, omfang og konkret innhold av opplæringen. Finanstilsynet mente at kravet til rutiner for opplæring ikke var oppfylt.

Styret er enig i at rutinen er generelle prinsipper fremfor en operativ plan for opplæring. Imidlertid påpeker styret at det ikke har vært foretakets intensjon at dette skulle reguleres i den overordnede rutinen. Styret gir så en redegjørelse for foretakets opplæringsregime og konkluderer med at det gis opplæring som påkrevet. Styret påpeker at så lenge foretaket har en rutine som inneholder alle elementer knyttet til hvitvasking, kan det ikke være avgjørende for forståelsen av hvitvaskingsloven § 36 at foretaket har innarbeidet dette dokumentet som en opplæringsplan.

Finanstilsynet vil presisere at påpekningene i foreløpig rapport ikke var knyttet til manglende opplæring, men til manglende helhetlig og fullstendige rutiner for opplæring. Finanstilsynet fikk forståelsen av at alle rutiner knyttet til hvitvasking, herunder for opplæring, var blitt oversendt før oversendelsen av foreløpig rapport. Det ble sammen med kommentarene fra styret til foreløpig rapport vedlagt tre bilag knyttet til opplæring på hvitvaskingsområdet.

Finanstilsynet legger til grunn at rutiner for opplæring ikke må innarbeides som en opplæringsplan og at det er foretaket selv som bør vurdere hva som er mest hensiktsmessig. På bakgrunn av den dokumentasjon som er innsendt kan imidlertid ikke Finanstilsynet se at foretaket har et helhetlig og fullstendig rutineverk for opplæring på hvitvaskingsområdet. Det fremgår av Finanstilsynets rundskriv 8/2019 Veileder til hvitvaskingsloven punkt 2.3.1 at foretaket skal ha skriftlige rutiner for å sikre oppfyllelse av alle plikter etter hvitvaskingsregelverket. Finanstilsynet mener at foretaket ikke oppfyller kravene til rutiner for opplæring.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning, men forutsetter at foretaket etablerer skriftlige opplæringsrutiner på hvitvaskingsområdet.

2.1.2 Organisering og ansvarsforhold

Styrets egnevaluering

I foreløpig rapport anbefalte Finanstilsynet at egnevalueringen formaliseres ved at det foreligger et skriftlig grunnlag for styrets diskusjon basert på en anonymisert kartlegging blant styremedlemmene av alle relevante forhold knyttet til styrets arbeid, herunder arbeidsform, tidsbruk/prioritering og gjennomføringen av møter, og styrets kompetanse.

Styret kommenterer i sitt svar at styret fortløpende evaluerer sitt eget arbeid, og særlig med tanke på risikostyring og internkontroll som løpende rapporteres til og behandles av styret. Styret vil etter Finanstilsynets anbefaling innføre et slikt skriftlig grunnlag slik at dette kommer enda tydeligere frem i det skriftlige styrearbeidet.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Utkontraktering

I foreløpig rapport var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at avtalen med Söderberg & Partners Insurance Consulting AB (SPICAB) om systemdrift samt kontroll av forsikringsforetak utført av Söderberg & Partners i Sverige, er å anse som utkontraktering. På bakgrunn av mottatt dokumentasjon la Finanstilsynet til grunn at foretaket ikke har retningslinjer for utkontraktering av oppgaver.

Styret svarer at foretaket er enig i Finanstilsynets vurdering om at avtalen med SPICAB om systemdrift er en utkontraktering, men styret er uenig i at analyser utført av SPICAB er en utkontraktering. Det bemerkes at foretaket kjøper analyser av forsikringsforetak og at disse brukes som ett ledd i foretakets selvstendige kontroll av forsikringsforetak. Det er også opp til foretaket selv å avgjøre om man overhodet ønsker å kjøpe analyser fra SPICAB. Ingen tredjepart kan på foretakets vegne avgjøre om et foretak skal anses for å være godkjent eller ikke. På denne bakgrunn anser ikke styret dette som en utkontraktering av virksomheten. Finanstilsynet tar styrets vurdering til etterretning.

Styret påpeker at når det gjelder skriftlige rutiner for utkontraktering, er dette ivaretatt gjennom foretakets rutine for avtaleinngåelser og NPAP (New Product Approval Process), og at styret derfor er uenig med Finanstilsynet i at det ikke foreligger noen skriftlig rutine for utkontraktering. Finanstilsynet merker seg at styret har besluttet å tydeliggjøre utkontraktering og har utarbeidet en separat skriftlig rutine for utkontraktering.

Skadeoppgjør

Det fremgikk av foreløpig rapport at skadeoppgjørforetaket Claims Link AS (Claims Link) inngår i den norske delen av Söderberg & Partners-gruppen. Finanstilsynet kunne ikke se at foretaket har dokumentert vurderinger av den iboende interessekonflikten ved bruk av Claims Link som skadeoppgjørforetak eller at risikoreduserende tiltak fremgår av foretakets retningslinjer. Finanstilsynets la til grunn at foretaket dokumenterer og formaliserer internkontrollen og risikostyringen av interessekonflikten i samsvar med kravene i forsikringsformidlingsloven.

Styrets svarer at potensielle interessekonflikter som Claims Link representerer, etter styrets syn er ivaretatt gjennom foretakets policy for håndtering av interessekonflikter og den daglige driften. Finanstilsynet merker seg at foretaket vil presisere dette ytterligere gjennom å innta et eget punkt i policyen om interessekonflikt knyttet til konsernselskaper.

2.1.3 Overvåking og rapportering

Hvitvasking - løpende oppfølging av reelle rettighetshavere

Under tilsynet stilte Finanstilsynet spørsmål ved hvordan foretaket gjennomførte løpende kontroll av reelle rettighetshavere (fysisk person som i siste instans eier eller kontrollerer kunden, eller som

en transaksjon eller aktivitet gjennomføres på vegne av). I foreløpig rapport påpekte Finanstilsynet at foretaket ikke har systemer på plass for å løpende overvåke og følge opp endring i reelle rettighetshavere.

I styrets svar redegjøres det for hvordan foretaket foretar løpende oppfølging av reelle rettighetshavere. Bl.a. gjøres dette ved etablering av kundeforholdet i et kundeopplysningskjema og at kunden i samarbeidsavtalen forplikter seg til å orientere om endringer i disse opplysningene. Det fremgår videre av styrets svar at det gjennomføres en årlig risikogjennomgang med kunden, herunder en oppdatering av kundens reelle rettighetshavere. Foretaket har ikke tilgang på et databasert/automatisert system som direkte og fortløpende fanger opp endringer av reelle rettighetshavere, noe styret mener det ikke er et regulatorisk krav om. Foretaket vil sørge for at kunder klassifisert med høy risiko skal oppdateres med halvårlig frekvens.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning, men vil presisere at et system for å løpende overvåke og følge opp endring i reelle rettighetshavere ikke nødvendigvis behøver å være et databasert/automatisert system, hvis foretakets kundemasse er av en slik størrelse at det kan gjøres på manuell basis. Uansett system så legger Finanstilsynet til grunn at gjennomføring av oppdatering av reelle rettighetshavere bør nedfelles i en rutine.

2.2 Forsikringsmegling

I foreløpig rapport ble det vist til at en del av virksomheten i foretaket består i å formidle forsikringer til medlemmer av organisasjoner og foreninger basert på rammeavtaler/gruppeavtaler. I Finanstilsynets tilsynsrapport fra 2010 anbefalte Finanstilsynet at foretaket har skriftlige rutiner for å sikre en vurdering av at nye avtaler og endringer av eksisterende avtaler, ikke medfører at det drives agentvirksomhet i foretaket. Finanstilsynet kunne imidlertid ikke se at foretaket har lagt frem skriftlige rutiner som skal sikre at slike vurderinger blir foretatt.

I foreløpig rapport la Finanstilsynet til grunn at forsikringsproduktene som formidles til medlemmene er forhandlet frem med likelydende betingelser og med en fast premietariff fra utvalgte forsikringsgivere, basert på at medlemmene har relativt like forsikringsbehov. Finanstilsynet påpekte at foretaket, for å opptre i henhold til god meglerskikk og ivareta kundenes interesser, må ha et system som sikrer at det gjøres en vurdering, manuelt eller automatisk, av om avtalen som formidles faktisk er i henhold til medlemmets forsikringsbehov.

I styrets svar vises det til tidligere oversendte retningslinjer og rutiner. Rutinen for leverandøranbud fremheves. Gjennom beskrivelser av lovpålagte forpliktelser og krav til interne prosesser sikrer dermed foretakets retningslinjer og rutiner at det ikke utøves agentvirksomhet i foretaket ved megling av forsikring gjennom rammeavtaler. Det vises videre til at problemstillingen er under kontinuerlig vurdering fra foretakets side.

Videre presiserer styret at det drives forsikringsmegling i sin alminnelighet også i gruppeprogrammet og det gjøres ingen unntak fra det foretaket anser som forsikringsmeglerens kjerneoppgave, dvs. å vurdere det individuelle forsikringsbehovet.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Finanstilsynet ber om å motta kopi av protokollen fra styremøtet hvor Finanstilsynets tilsynsrapport blir behandlet. Kopi av tilsynsrapporten bes sendt til valgt revisor.

For Finanstilsynet

Jo Gjedrem
seksjonssjef

Ingerid Boge
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.